

Differentierad alkoholskatt för småskaliga alkoholproducenter

Branschorganisationen Svenska Must- och Ciderproducenter tillstyrker förslaget i promemorian "Sänkt alkoholskatt för alkoholvaror från oberoende småproducenter" med nedanstående kommentarer och förslag till förtydligande.

Svenska Must- och Ciderproducenter organiserar 83 medlemsföretag över hela landet. Samtliga medlemmar tillverkar dryck av svenskodlad frukt och den stora majoriteten av medlemsföretagen arbetar med småskalig hantverksmässig produktion. Vanligen tillverkar våra medlemmar både alkoholfri dryck som äppelmust samt alkoholhaltiga drycker som cider och äppeldestillat.

Bakgrund

Småskalig produktion av traditionell cider, producerad på färskpressad must av svenskodlade äpplen eller päron, fermenterat likt ett vin, är på frammarsch i Sverige. Den svenska cidermarknaden domineras dock idag av några få stora företag som tillverkar produkter som snarare kan betraktas som blanddryck och alkoholisk. De åtnjuter inte bara stordrifts- och samordningsmöjligheter utan drar även nytta av den svenska lagstiftningen vilken tillåter att en dryck som enbart innehåller 15 % fermenterad fruktråvara får betecknas som cider (i regel tillverkat av importerat koncentrat). Flera andra EU-medlemsländer har lagstiftning med krav på högre innehåll av fermenterad fruktråvara till skydd för deras småskaliga producenter och konsumenter av hantverkscider.

Svenska producenter är även idag belagda med mångfalt högre skatt än sina kollegor i övriga Europa, vars cider konkurrerar på den svenska marknaden.

Dessa förhållande missgynnar starkt mindre svenska producenter av högkvalitativa hantverksmässigt producerade cider baserade enbart på svensk äppel- eller päronmust.

Svensk småskalig hantverkscider stödjer Livsmedelsstrategin 2.0

Svensk småskalig och traditionell ciderproduktion är en del av de gröna näringarna i Sverige. Att tillämpa en differentierad alkoholskatt för småskaliga ciderproducenter även i Sverige stärker dess konkurrenskraft som en del av den svenska primärproduktionen av frukt. Detta innebär i förlängningen bättre förutsättningar för inhemsk fruktodling (som befinner sig i en nedåtgående trend med stora lönsamhetsproblem), förädling och livsmedelsförsörjning. I princip används idag uteslutande svensk frukt för produktion av hantverkscider i Sverige. De äppelodlingar som inte längre är lönsamma för produktion av konsumtionsäpplen kan bevaras för att

producera cider och must. I vårt grannland Norge har t. ex. den inhemska produktionen av småskalig hantverkscider, tillverkad av norsk frukt, vuxit starkt de senaste 10 åren vilket lett till ett ökat pris på de äpplen som inte kan säljas vidare för konsumtion med 60%, vilket inneburit en ökad lönsamhet för norsk fruktodling och stärkt resiliensen i livsmedelsproduktionen samt förbättrat krisberedskapen.

Fruktodling för dryck ställer också lägre krav på växtskyddsinsatser vilket gör den lämpad för ekologiska produktionsmetoder.

Hantverkscopyck av svensk råvara är en oumbärlig del av den nordiska gastronomiska kvalitetsutvecklingen. Att presentera en inhemsk gastronomisk upplevelse parad med inhemskt producerad dryck är i de flesta länder en självklarhet. Vi ser ett ökat intresse för det även i vårt land. En kvalitativ nordiskt gastronomiska helhetsupplevelsen kan bara skapas om den svenska drycken finns med på bordet. Idag tillverkas det små volymer av inhemsk cider. En av konsekvenserna blir att branschen idag inte kan leverera de volymer som krävs för att restaurangerna skall kunna sätta dessa cider på sina fasta menyer. Med en sänkt alkoholskatt ges större möjligheter för de inhemska producenterna att investera i odling och produktion i syfte att öka kvalitén och kvantitet för att drycken på så sätt skall kunna integreras i den svenska måltidsupplevelsen.

En konkurrenskraftig småskalig produktion av hantverkscider stödjer de tre fokusområdena i Livsmedelsstrategin 2.0 samt den svenska besöksnäringen.

En differentierad alkoholskatt möjliggör ökade investeringar i företagen

Hantverkscider tillverkas i princip enligt samma metoder som vin. Det innebär stora investeringar i utrustning, lokaler och kostnader för personal (som är mångfalt högre i hantverksmässig tillverkning). En sänkt alkoholskatt på småskaligt tillverkad traditionell cider skulle möjliggöra investeringar i verksamheterna vilket i sig leder till fler arbetstillfällen och fler företag på landsbygden.

Differentierad alkoholskatt som konkurrensutjämnande åtgärd

Svensk hantverkscider konkurrerar i dag med importerad cider från länder där alkoholskatten på cider är avsevärt lägre än i Sverige. I Sverige beskattas cider med en alkoholhalt mellan 4,5–7 % med 132 EUR/hl. Samtidigt produceras stora volymer traditionell cider i exempelvis Frankrike, där skattenivån på cider är 1,4 EUR/hl. Dessa skillnader i skattenivå på producenternas hemmamarknad påverkar producenternas totala försäljningspotential och i förlängningen konkurrensförutsättningarna på den svenska marknaden, trots att cider som säljs i Sverige självklart beskattas enligt svensk lag.

Den svenska hantverkscidern blir även ca 4-5 gånger dyrare att producera jämfört med industricider pga. att 100% fruktråvara används, medan industricider generellt innehåller 15% fruktråvara, som ofta är importerad.

Moms och Systembolagets prispåslag förstärker snedvridningarna ytterligare. Konsumenter av svensk hantverkscider betalar 4–6 gånger mer i skatter (moms) och påslag (Systembolagets rörliga påslag) än konsumenter av cider från de stora svenska bryggerierna. Detta enbart på grund av att de köper cider från svenska småproducenter.

Villkor för samarbeten bör förtydligas

Förslaget om differentierad alkoholskatt för småskaliga producenter tar upp begränsningar i möjligheter kring samarbeten mellan småskaliga producenter.

Produktion av traditionell cider och destillat kräver, som tidigare nämnts, stora investeringar i lokaler, teknik samt utrustning för att kunna producera kvalitetsprodukter samt de volymer som krävs för en lönsam produktion.

Viss utrustning används dessutom bara vid enstaka moment i produktionen varför det är vanligt att ciderierna samarbetar och köper tjänster av varandra eller från vinproducenter/destillatörer. Att den möjligheten erbjuds är av största vikt för att företagen skall kunna växa med en rimligt kapitalinvestering som grund. Det är därför av största vikt att det skapas en tydlighet och inte allt för snäva ramar för samarbeten producenter emellan samt för köp av tjänster inom produktionen.

De exempel som ges i promemorian ger enbart delvis svar och skapar oro för att befintliga och planerade effektiva och nödvändiga samarbeten riskeras. Från myndighetshåll, samt ur lagstiftarens perspektiv, är det därför viktigt att dessa sätter sig in i och får förståelse för de produktionsmetoder och villkor som gäller i branschen så att tolkningen av lagen blir rimlig, lyhörd och lättolkad. Sätts dessa villkor för snävt riskerar det att motverka syftet med differentierad alkoholskatt och i stället leda till en negativ utveckling i branschen,

Kivik den 18 januari 2025

Styrelsen, Svenska Must- och Ciderproducenter Ideell Förening
genom
Elisabeth Knöppel, Styrelsens Ordförande